

Tale til Magne Ognedal

i forbindelse med utnevning til Ridder av 1. klasse av St Olavs Orden

Stavanger, 7. februar 2013

Det er en stor ære og glede for meg å stå her i dag på vegne av Kong Harald V for å meddele at Kongen har utnevnt Magne Ognedal til Ridder av 1. klasse av den Kongelige Norske St Olavs Orden for hans innsats for norsk petroleumsvirksomhet. Jeg skal overrekke diplom og ridderkors til Magne Ognedal, men først vil jeg si noen ord.

Du er født i 1943 og tilhører krigsbarngenerasjonen som er lært opp til nøysomhet og bakkekontakt. Til å få mye ut av lite. Vi som tilhører den generasjonen er stolte av landet vårt, stolte av det samfunnet og den velferdsstaten vi bygget opp etter krigen. Det moderne petroleums-Norge og det internasjonale Norge er kronen på dette verket, men det var ingen selvfølge at det skulle forankres i de tradisjonelle verdiene.

Du er av dem som har brakt viktige verdier basert på fellesskap, god forvaltning, ryddighet, tydelighet og godt og sikkert arbeidsmiljø inn i petroleumsforvaltningen. Stått imot de lettvinne løsningene og cowboytenkingen.

Du er ingeniørutdannet i England; noe som har gitt minst to kunnskapsmessige fordeler i et internasjonalt arbeidsmiljø: teknologisk kunnskap og språk- og kulturkunnskap.

Som navnet ditt, Ognedal, forteller, er du en ekte rogalending. Opprinnelsen er i Bjerkreimstraktene. Født og oppvokst i Stavanger kjenner du også godt til det urbane og moderne Rogaland. Skjønt: den folkelige internasjonalisering (som noen har kalt det) handler om at også utkant-rogalendingene har vært internasjonale i over 1000 år: vikinger, sjøfolk, misjonærer, militære og oljefolk. Du passer godt inn i denne folkelige internasjonaliseringen: jordnær og med klar tale.

Det var den tekniske kunnskapen som etter hvert brakte deg til petroleumsforvaltningen. Den teknologiske utviklingen har vært helt avgjørende for den norske petroleumsvirksomheten: bare tenk på betydningen av bore- og brønnteknikk. Her er det forsket mye, og forskes fremdeles for å finne effektive og miljø- og arbeidsvennlige løsninger. Tydelige krav til ikke bare effektivitet og lønnsomhet, men også til sikkerhet, har ført til stadig bedre konstruksjoner og arbeidsmåter. Her handler det både om å vite hvilke krav som skal stilles, og å ha makt og myndighet til å stille dem. Det handler om å bruke vestlendingenes hang til det røffe og beundringen av roughneck's til noe konstruktivt. Rett og slett å gå inn i det på arbeidernes og arbeidsmiljøets premisser. Med deres liv og helse for øye.

Sikkerhetsforum framstår som en juvel i norsk arbeidslivs historie: hvordan man med respekt for hverandre og i ekte norsk forhandlingstradisjon har utviklet et solid og robust trepartssamarbeid: fagforeningene, arbeidsgiverne, myndighetene.

Du kan være stolt av at samtlige av Sikkerhetsforums medlemmer har støttet opp om prosessen for at du i dag står her som Ridder av 1. klasse av St Olavs orden, og at Kongen på denne måten har gitt deg sin anerkjennelse. Sikkerhetsforum kjenner betydningen og rekkevidden av den formidable jobben du har gjort.

Du har vært imponerende nesten 39 år i staten. 24 år som sikkerhetsdirektør i Oljedirektoratet. Du har vært direktør for Petroleumsstilsynet siden det ble utskilt fra OD i 2004. En utrolig prestasjon - og selvsagt heller ikke det en selvfølge!

Du har selv understreket hvor viktig erfaringene fra petroleumsvirksomhetens barndom, og ikke minst fra Alexander Kielland-ulykken har vært for deg. Du sier i et intervju at du er bekymret over læringsviljen og -evnen i dag, og også over kunnskapsnivået. Jeg merket meg at du hadde nevnt Alexander Kielland for en ung person som skulle inn i bransjen, og vedkommende visste godt om Alexander Kielland - en av våre 4 store diktere..... Du likte det dårlig!

Etter to uker som sikkerhetsdirektør i Oljedirektoratet, opplevde du at boligplattformen Alexander Kielland kantret på Ekofiskfeltet. 123 mennesker omkom. For deg ble det drivkraften og motivasjonen til å jobbe systematisk med sikkerhet: slikt skulle aldri skje igjen! Og for deg var Alexander Kielland definitivt noe mer enn den gamle dikter og amtmann, selv om han også var en handlingens mann.

Du har selv uttalt at Kielland-katastrofen tvang fram endringer og bidro til å sette fart på arbeidet med sikkerhet og beredskap. Gamle dikter-Kielland hadde også noen refleksjoner om dette:

"Store nye tanker som flytter støtterne langt fremover, begynner alltid med å være umulige. I politikken kalder man dem utopier, og i musikken fremtidsmusikk; men overalt hold er man sig for ørene."

Du har satt ditt preg på petroleumsvirksomheten i nesten 40 år. Og du har faktisk vært garantisten for de sikkerhetssystemene som er utviklet, og som har gitt Norge som petroleumsnasjon et kvalitetsstempel i særklasse.

Du har også bidratt til å utvikle fornuftige tilsynsrutiner og arbeidsmåter for tilsyn. Det kan jeg personlig underskrive: som fylkesmann ser jeg at den måten staten driver sitt tilsyn på, er avgjørende for forståelse, oppslutning og vilje og evne til å gjøre forbedringer. Innen tilsyn trengs gode modeller. Utgangspunktet er at alle skal kjenne sitt ansvar, og at man trenger hensiktsmessige systemer både for å si fra og for å

forstå og styre risiko. Det er ikke uten grunn at alle tilsynsetater møtes med jevne mellomrom for erfaringsutveksling og forbedring. Og det er heller ikke tilfeldig at risikostyring og samfunnssikkerhet ble en av hovedpillarene for regionens nye universitet: Universitetet i Stavanger: oljefylkets eget universitet. Og dermed en arena for mange aktører innen sikkerhet og beredskap.

Ved å ha utfordringene så tett på, kan man både lære av erfaringer og lære av hverandre. På den 10. konferansen om Samfunnssikkerhet og nye trusselbilder nå i forrige måned, var det lærdommen beskrevet i Gjörv-kommisjonens rapport som stod på dagsorden. Men hovedtenkingen er den samme, enten det gjelder sikkerheten i petroleumsvirksomheten eller i andre deler av samfunnet: et stadig bedre kunnskapsgrunnlag, systemer som fungerer og ledere som har autoritet og tillit. Dette kan du mye om - og du bidrar sterkt til videreutviklingen av dette.

Vi lærer om sannsynlighet og konsekvens. Om at selv om sannsynligheten for at noe skal skje er liten, kan konsekvensene være enorme, enten det er Alexander Kielland, Bravo eller Deepwater Horizon. Oppdraget er å kunne ta lærdom som igjen nedfelles i nye lover og regelverk og nye og bedre arbeidsrutiner.

Tillit er avgjørende for å få dette til. Nødvendig å ha naturlig autoritet for å kunne slå ned på det som medfører altfor stor risiko. Dette har både med kunnskap, organisering, forståelse og ledelse å gjøre. Man får respekt ved å bruke makten på en forutsigbar og fornuftig måte. Og respekt, det har du!

Din innsats for sikkerhet verdsettes ikke bare i Norge, men også internasjonalt. Fortjent har du fått følgende utmerkelser:

2001: Oilman of the Year av Society of Petroleum Engineers, og også SPE's Health, Safety, Security, Environment and Social Responsibility Award.

2003: International Leadership Award av USAs Minerals Management Service

2012: ONS' ærespris for ditt mangeårige bidrag til sikkerheten på norsk kontinentalsokkel.

Bakgrunnen for disse anerkjennelsene, og nå også for St Olavs Orden, er at du har hatt mot og vilje til reelle forbedringer. Mange har vært sinte og oppbrakte når du har slått ned på svakheter og brister i systemene: også de store gutta. Nå er det ikke så mye kjefting lenger. Det forstår vi.

Den Kongelige Norske St Olavs Orden ble innstiftet i 1847, opprinnelig "for at belønne utmerkete Fortjenester af Konge og Fedreland, af Menneskeheten eller af Kunst og Vitenskap." HM Kong Harald bestemte i 1997 at "Denne orden tildeles som belønning for

utmerkete fortjenester av fedrelandet og menneskeheten" Seglet inneholder ordenens insignier med omskrift "Ret og Sandhet", Den Kongelige Norske St Olavs Orden.

Du er utnevnt til Ridder av 1. klasse av denne ordenen, og jeg er bedt om å viderebringe invitasjon til audiens hos HM Kongen, slik at du også får anledning til å takke ham personlig. Og ordenens motto: Ret og Sandhet, kunne vel neppe passe bedre på den gjerning du så langt har utført og på de verdier du etterlater deg for petroleumsvirksomhetens framtid.

Lykke til med en etter hvert roligere tilværelse med nærhet til sjøen, havet og til de neste generasjoner!